

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : मे – २०२५

तृतीय वर्ष

सत्र – ५

विषय :- श्रमाचे अर्थशास्त्र (EDSE-501)

दिनांक: १४/०५/२०२५

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन)

(४०)

१. महात्मा गांधी राष्ट्रीय रोजगार हमी(मनरेगा) योजनेचे स्पष्टीकरण द्या.
२. वेतनाचा क्लासिकल सिद्धांत स्पष्ट करा.
३. भारतीय मजूर कल्याण कायदे आणि त्यांचा आर्थिक विकासावर होणारा परिणाम स्पष्ट करा.
४. श्रम गतिशीलतेमध्ये येणाऱ्या विविध अडथळ्यांचे स्पष्टीकरण द्या.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)

(३०)

१. श्रम पुरवठ्यावर परिणाम करणाऱ्या घटकांचे स्पष्टीकरण द्या.
२. भारतातील मोठ्या प्रमाणावरील बेरोजगारीची कारणे स्पष्ट करा.
३. औद्योगिक वादांची कारणे नमूद करा.
४. वेतनाचा आधुनिक सिद्धांत स्पष्ट करा.
५. किमान वेतन ठरविताना येणाऱ्या समस्या नमूद करा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

(३०)

१. श्रम पुरवठ्याच्या मागील बाजूस वळणाऱ्या वक्राचे स्पष्टीकरण
२. दुसऱ्या नियोजन आयोगाच्या शिफारशी
३. वेतन निधी सिद्धांत
४. श्रम बाजारातील भेदभाव

Translation in English
Sub: Economics of Labour (EDSE -501)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Explain the Mahatma Gandhi National Employment Guarantee Scheme
2. Explain the classical theory of wages
3. The Indian laws regarding labour welfare and its impact on economic growth
4. Explain the different hurdles in mobility of labor

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Explain the determinant factors of labour supply
2. Explain the reasons for large scale unemployment in India
3. State the causes for the industrial dispute
4. Explain the modern theory of wages
5. State the problems in deciding the minimum wages

Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)

1. Backward bending supply curve of labor
 2. Recommendation of second planning commission
 3. Wage fund theory
 4. Discrimination in labor market
-